

Список використаної літератури

1. Джалилова Ф.Н. Структурные компоненты профессионального имиджа педагога / Ф.Н. Джалилова, Н.Р. Мадаминава. // Молодой ученый. — 2012. — № 12 (47). — С. 461-463. — URL: <https://moluch.ru/archive/47/5827/>
2. Кузин Ф.А. Современный имидж делового человека, бизнесмена, политика / Ф.А. Кузин. М: Ось-89, 2008. 511с.
3. Патрикеева Е.Г. Имидж современного учителя глазами учеников / Е. Г. Патрикеева // Молодой ученый. - 2016. - № 10 (114). - С. 1372-1374. - URL: <https://moluch.ru/archive/114/29712/>
4. Познишев Є.В. Імідж як соціально-психологічні категорія та її методологічні засади / Є.В. Познишев // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. 2014. С.132-137.
5. Савчин М.В. Здатності особистості: монографія / Мирослав Савчин. - Київ : Академія, 2016. – 285с.

Ольга Логвись

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ЗВО У СТАНОВЛЕННІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Вступ із постановкою проблеми. Українське суспільство сьогодні переживає глибокі трансформаційні процеси в усіх сферах свого існування, відбуваються кардинальні реформи й у системі освіти. Сучасні тенденції розвитку освіти вимагають формування зрілої, свідомої та самостійної особистості педагога, котрий здатен бути лідером для своїх учнів. Концепція НУШ передбачає перезавантаження української освіти, зміну акцентів та пріоритетів з процесу на результат із використанням ефективних методів практичної психології, особистісно орієнтоване навчання та виховання, що вимагає психологізації освітнього процесу шляхом підвищення психологічної компетентності усіх учасників освітнього процесу. У контексті радикального оновлення системи освіти психологічна служба сучасного закладу освіти покликана сприяти покращенню умов для розвитку кожного суб'єкта освітнього процесу, здійснювати психологічну підтримку і надавати допомогу всім учасникам освітнього

процесу. створення освітнього простору, здатного забезпечити виявлення, розвиток і формування особистості, яка володіє ключовими компетенціями в інтелектуальній, комунікативній, інформаційній, соціальній та інших сферах, а також сприятливого соціально-психологічного клімату як головної умови розвитку, саморозвитку та соціалізації особистості. Тому надзвичайно важливою постає роль психологічної служби. Варто відзначити важливу роль у період змін та впровадження інновацій у систему освіти, організувати такий психолого-педагогічний супровід освітнього процесу, при якому всі учасники зможуть якісно по-новому розкрити свій потенціал. Так, у Стратегії розвитку психологічної служби системи освіти в Україні на період до 2020 р. актуалізується проблема педагогічно доцільної і неконфліктної адаптації особистості молодшої людини до суспільних змін, її підготовка до самостійного життя в суспільстві.

Завданням дослідження є обґрунтування важливості діяльності психологічної служби у професійному становленні фахівця, а саме майбутнього педагога, та необхідності психолого-педагогічного супроводу навчально-виховного процесу здобувачів освіти з метою сприяння умовам особистісного становлення.

Виклад основного матеріалу з обґрунтуванням методів і методик дослідження, одержаних наукових результатів. Беззаперечно, що простір вищої освіти є тією сферою життєдіяльності людини, де відбувається її зростання і становлення, що ведуть особистість студента до професійного та духовного вдосконалення. Будучи студентом, майбутній педагог, акцентує увагу на своїх потенціях, можливості гуманізації життя, пошуках сенсу існування тощо. Юнацький вік характеризується низкою суперечностей: психологічно готове діяти, активно себе виявляти, проте часто стикається з невизначеністю цілей, недостатнім життєвим досвідом, непослідовністю, невмінням спрямувати свою енергію в потрібне русло. Молода людина перебуває на порозі дорослого, самостійного життя, прагне зрозуміти своє призначення. Важливою характеристикою юнацтва є його схильність до творчих мрій, коли у своїх фантазіях і

раціональних побудовах майбутнього переживається власний імовірний творчий шлях, плануються можливості самовизначення. Загальний соціальний зміст професії, тобто її важливість, необхідність для життя і благополуччя стають основою її ідеалізації. В. Роменець зазначає, що думка юнака про виняткову важливість обраної ним професії є справжнім відкриттям [5, с. 75]. Юність і період ранньої молодості переважно забезпечують творчу продуктивність, імовірність до якомога більшої самореалізації протягом подальшого життєвого шляху. К. Ушинський називає цей віковий період «найбільш вирішальним у житті людини, коли остаточно складається фундамент ціннісних орієнтацій, вимальовується проекція головних напрямів пошуків самореалізації на інших вікових етапах». Сприймання себе як детермінанта саморозвитку набуває нової якості як ставлення до людини, що взаємодіє з іншими людьми. Період юності – це усвідомлення себе не лише як окремої яскравої індивідуальності, а й як члена групи, комунікатора, що налагоджує контакти з постійно зростаючим колом людей [4, с. 88].

Відтак, працівникам психологічної служби ЗВО важливо звернути увагу на розвиток відчуття власної впевненості, необхідної людині в усіх життєвих ситуаціях, зокрема у професійній діяльності, яка пов'язана із людськими контактами. Оволодіваючи професією педагога, студент має можливість, лише за умов вірно організованої психологічної підтримки в освітньому просторі, усвідомити, сприйняти установку на вироблення психологічних програм із критичним, дослідницьким ставленням до світу й до себе, тобто на формування чіткого образу «Я», що приведе до глибшого пізнання самого себе. Саме у період юності відбувається інтенсивний розвиток рефлексії. Власне цей період вважається «вирішальним, ключовим, тому що саме з цього моменту кожний вчинок стає відбиттям нового, глибинного, відповідального ставлення до власного існування» [4, с. 54]. А тому допомогти молодій людині зорієнтуватися у цій ситуації покликана психологічна служба в системі вищої освіти, основна мета діяльності якої полягає у професійному сприянні саморозвиткові особистості студента, захисті психічного здоров'я всіх учасників навчально-виховного

процесу шляхом проведення психологічної експертизи й діагностики, соціально-психологічної корекції, профілактики, психологічної просвіти [1]. Формуючи психологічну складову організації освітнього середовища, працівники психологічної служби повинні забезпечити умови, котрі сприяли б розвитку індивідуальності, збереженню психічного здоров'я, формуванню готовності до самостійного життя в суспільстві та готовності навчатися упродовж всього життя.

Низка українських і зарубіжних дослідників вивчали психологію формування готовності до професійної діяльності, а саме оволодіння студентом професійними знаннями, вміннями та навичками, зокрема: Г. Балл, В. Бочелюк, Л. Долинська, Г. Костюк, Т. Кудрявцев, М. Левченко, С. Максименко, О. Мешко, Є. Мілерян, В. Моляко, О. Мороз, О. Пенькова, П. Перепилиця, М. Рибалка, Н. Побірченко, М. Савчин, М. Смільсон та ін. Проблему підготовки психолого-педагогічних кадрів, профдіагностики і профвідбору до психолого-педагогічної професії розглядали К. Вербова, Г. Парамей, Л. Пуховська, Г. Радчук та ін.

Стратегією розвитку психологічної служби в системі освіти України на період до 2020 р. передбачено виконання низки завдань:

- забезпечення якісного психологічного супроводу процесу навчання; науково-методичне і практичне забезпечення корекційно-розвивальної та реабілітаційної роботи;
- орієнтація виховної роботи на соціально-психологічну профілактику негативних явищ у студентському середовищі;
- розробка і впровадження новітніх методик, методів і технологій роботи практичних психологів і соціальних педагогів у системі освіти [3].

Відповідно до названих завдань запропоновані такі основні напрями роботи практичного психолога у ЗВО:

- підвищення психологічної культури всіх учасників навчально-виховного процесу;

- соціально-психологічна діагностика, моніторинг особистісного розвитку й соціальної ситуації розвитку студентів, прогнозування змін освітньої ситуації та визначення основних її тенденцій;
- соціально-психологічна корекція розвитку у навчально-виховному процесі;
- соціально-психологічна й педагогічна реабілітація студентів, які перебувають у кризовій життєвій ситуації;
- консультативно-методична допомога всім учасникам навчально-виховного процесу [1, 3].

Зважаючи на це, слід відзначити, що працівники психологічної служби ЗВО належать до педагогічних працівників і виконують свої функції у співпраці з адміністрацією, педагогічним колективом. Психологічна служба в системі освіти України пройшла етап становлення. Соціальна й педагогічна практика довела ефективність психологічного супроводу навчально-виховного процесу у ЗВО для підвищення якості фахової підготовки молоді.

Діяльність психологічної служби ЗВО, що спрямована на психолого-педагогічну підтримку становлення і розвиток особистості студента, буде ефективною за наступних умов:

- ✓ психологічна служба ЗВО має розглядатися саме як невід'ємна частина освітньо-виховного процесу;
- ✓ інтеграція і координація діяльності психологічної служби з основними суб'єктами навчально-виховного середовища закладу освіти;
- ✓ розроблена цілісна модель психолого-педагогічної підтримки становлення й розвитку особистості студента;
- ✓ виявлені психолого-педагогічні умови діяльності психологічної служби ЗВО, що сприяють становленню і розвитку особистості студента на різних етапах освітньо-виховного процесу [1, 3].

Висновки. Перспективи подальших розвідок. Отже, особлива увага має приділятися підбору та створенню найбільш ефективних форм і методів індивідуальної та групової роботи психологічної служби вишу зі студентами і

викладачами (психопрофілактичні і психогігієнічні, діагностичні, консультаційні, розвиваючі й корекційні методики), спрямовані на саморозвиток, самоактуалізацію і самореалізацію особистості, що сприятиме процесу соціально-психологічної адаптації студентської молоді. Фахівцям психологічної служби необхідно усвідомити свою важливу роль у період змін та впровадження інновацій у систему освіти, організувати такий психолого-педагогічний супровід освітнього процесу, за якого всі його суб'єкти зможуть розкрити свій освітній потенціал.

Список використаної літератури

1. Алгоритми діяльності працівників психологічної служби: Т. 1 / авт. кол. за заг. ред. В.Г. Панка. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 138 с.
2. Лист ІМЗО від 27.07.2020 № 22.1/10-1495 "Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2020/2021 н. р."
3. Психологічна служба: Підруч. / [В.Г. Панок (наук. ред.), А.Г. Обухівська, В.Д. Острова та ін.]. Київ: Ніка-Центр, 2016. 362 с.
4. Радчук Г.К. Особливості самоактуалізації особистості студентів в освітньому середовищі вищої школи - Психологія і особистість, 2015.
5. Роменець В.А. Психологія творчості: навч. посібник / В.А. Роменець. – 2-ге вид., доп. – К.: Либідь, 2001. 288 с.

*Associate prof. Vladislav Vladkov Marinov, PhD
Katerina Ivanova Zlatkova-Doncheva, PhD
St Cyril and Methodius University of Veliko Tarnovo, Bulgaria.*

THE INTENSITY OF VOICE AFFECT ON THE BEHAVIOUR OF CHILDREN WITH EMOTIONAL AND CONDUCT DISORDERS

Abstract: Current study traces the influence of the power of voice as an intonation element on the behavioral manifestations of aggression and anxiety within children with emotional and conduct disorders. It has been researched an individual case study of a child with mixed disorder of conduct and emotion experienced an intervention with 40 children raised outside the family environment. Intervention has